

NOTAT

DEPARTEMENTET

Dato 1. februar 2011
J. nr. 2010-1053

Beredskabsenheden

Lene B. Rasmussen
Telefon 33 92 34 62
lbr@TRM.dk

Grund- og nærhedsnotat om Europa-Kommissionens rapport til Europa-Parlamentet og Rådet om Midtvejsevaluering af de europæiske programmer for satellitbaseret radionavigation. KOM(2011)5.

Resumé

Formålet med den europæiske politik for satellit navigationssystemer er at forsyne Det Europæiske Fællesskab med to satellitsystemer (Egnos og Galileo), som begge omfatter satellitter og jordstationer. Egnos i dag og senere Galileo vil medvirke til at understøtte udviklingen for et globalt marked for satellitbaseret radionavigation indenfor positions- og tidssignaler og indenfor autentifikation (at sikre, at en bruger er den, han eller hun giver sig ud for) og kryptering af signaler.

Kommissionen skal årligt fremlægge en rapport for Europa-parlamentet og Rådet om gennemførelsen af programmerne. Den fremlagte rapport gør status for programmerne ligesom de fremtidige udfordringer identificeres, herunder de finansielle, uden at der fremlægges konkrete forslag til programmerne fremtidige indhold, struktur og finansiering. I rapporten skønner Kommissionen, at en færdiggørelse af Galileo-programmets infrastruktur vil kræve en yderligere bevilling på 1,9 mia. EUR (14,4 mia. kr.) samt at de årlige driftsomkostninger vil beløbe sig til 800. mio. EUR (6,1 mia. kr) når programmet er i fuld drift.

Rapporten vil i løbet af 2011 blive fulgt op af et konkret forslag til brug for forberedelsen af de fremtidige finansielle rammer for perioden fra 2014. Side-løbende hermed vil der ske en nærmere vurdering af den fremtidige organisering af programforvaltningen, herunder i relation til driftsfasen. Endelig har Kommissionen igangsat analyser af årsagerne til budgetoverskridelserne og mulighederne for at reducere finansieringsbehovet.

1. Baggrund og indhold

Rapporten er fremlagt af Kommissionen i henhold til ART. 22 I Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 683/2008 om den videre gennemførelse af de europæiske satellitbaserede navigationsprogrammer (Egnos og Galileo). Rapporten er modtaget på dansk d. 24. januar 2011.

Baggrunden for rapporten er at gøre status for programmerne og klarlægge de kommende udfordringer.

I status for programmerne redegør Kommissionen for udviklingen siden Kommissionen overtog programforvaltningen i 2008, og påpeger i den forbindelse den store betydning af samarbejdet med medlemsstaterne i en række udvalg og arbejdsgrupper, samarbejdet med European Space Agency (ESA) i henhold til delegationsaftaler vedrørende de industrielle opgaver, og samarbejdet med det såkaldte Galileo Agentur vedrørende systemsikkerhed og den fremtidige forvaltning af Galileo Security Monitoring Center (GSMC).

For så vidt angår Egnos-programmet henviser Kommissionen til, at den åbne Egnos-tjeneste er sat i drift d. 1. oktober 2009, og at der er indgået kontrakt med en tjenesteudbyder, ESSP, som i juli 2010 er blevet certificeret efter forordningen om det fælles europæiske luftrum. Egnos-tjenesten Safety of Life, forventes herefter at kunne opfylde den civile luftfarts behov fra første del af 2011.

Under Galileo-programmet fungerer de to testsatellitter, Giove A og Giove B, tilfredsstillende, og sideløbende hermed er de første fire Galileo-satellitter blevet udviklet og vil blive opsendt i løbet af 2011-2012. Tilsvarende er arbejdet med etablering af den jordbaserede infrastruktur i gang.

Der er indgået kontrakter på fire af i alt seks arbejds pakker i relation til etablerings- og ibrugtagningsfasen, og kontrakter på de to sidste arbejds pakker vil blive indgået i løbet af 2011. Arbejds pakkerne omfatter teknisk systemsupport, satellitkonstruktion, opsendelsesudstyr og landbaserede infrastrukturer.

Indenfor rammerne af EØS er der i 2010 indgået aftale med Norge om deltagelse i Galileo-programmet og der pågår p.t. forhandlinger med Schweiz om en tilsvarende aftale.

For at sikre fokus på programmernes risici og håndteringen af disse, har Kommissionen etableret et centralt register, hvori alle risici er kategoriseret, hvor sandsynligheden kvantificeres, konsekvenserne vurderes og de foranstaltninger, der kan mindske sandsynligheden opregnes.

De finansielle rammer for Galileo- og Egnos programmerne for perioden 2007 – 2013 udgør 3,4 mia. EUR, fordelt på 600 mio. EUR til færdiggørelse af Galileos udviklingsfase, 2,4 mia. EUR til Galileos etablerings- og ibrugtagningsfase og 400 mio. EUR til driften af Egnos. Rammen er dog ifølge Kommissionen ikke tilstrækkelig til at færdigetablere Galileo-programmet. Projektet er således blevet belastet med meromkostninger i forbindelse med udviklingsfasen, forhøjelse af prisen for opsendelse af satellitter, manglende konkurrence i forbindelse med udbud af de seks arbejds pakker (med deraf følgende forøgede kontraktsummer), og ekstraudgifter ved Egnos-programmet, ligesom konsekvenserne af manglende finansiering frem til 2013 vil betyde forsinkelser, som medfører øgede udgifter.

Kommissionen skønner, at en færdiggørelse af Galileo-programmets infrastruktur vil kræve en yderligere finansiel bevilling på omkring 1,9 mia. EUR (14,4 mia. kr.). Hertil kommer årlige driftsomkostninger ved programmet fra idriftsættelsen i 2014 og fremover., p.t. skønnet til 800 mio. EUR (6,1 mia. kr.). Kommissionen agter ikke at anmode om yderligere midler inden for de nuværende flerårige finansielle rammer, der løber frem til og med 2013. Finansieringen vil således skulle findes inden for de finansielle rammer efter 2013.

Kommissionen har iværksat en undersøgelse af, hvorledes dele af programmet kan omdefineres med henblik på at reducere finansieringsbehovet. Herudover vil Kommissionen som supplement til Midtvejsevalueringen præsentere en ikke-offentligt tilgængelig analyse af den konstaterede budgetoverskridelse med henblik på at dokumentere årsagerne til overskridelsen overfor medlemsstaterne.

Herudover vil kommissionen i en konsekvensanalyse undersøge tre alternativer til den fortsatte finansiering af Galileo-programmet, idet der i disse undersøgelser tages højde for uforudsete aspekter og risici.

I samme forbindelse vil der blive set på modeller for den fremtidige driftsledelse af Galileo-programmet. Kommissionen har som led i dette etableret et arbejdsforum med deltagelse af medlemslandene, hvor der på uformelt plan drøftes mulig organiseringsordninger.

Kommissionen lægger i rapporten op til, at Rådet på baggrund af Midtvejsevalueringen angiver retningslinjer for de budgetmæssige, finansielle og ledelsesmæssige principper, der skal gælde for videreførelsen af de europæiske programmer for satellitnavigation, og at Kommissionen på baggrund heraf udarbejder forslag til nødvendig lovgivning.

2. Gældende dansk ret og forslagets konsekvenser herfor

Rapporten har ikke lovgivningsmæssige konsekvenser for Danmark.

3. Høring

Rapporten er sendt i høring i EU-specialudvalget for transport med høringsfrist d. 28. februar. Der vil blive fremsendt et supplerende grund- og nærhedsnotat, hvis høringen skulle give anledning hertil.

4. Statsfinansielle, samfundsøkonomiske og administrative konsekvenser af rapporten

Rapporten har ikke i sig selv statsfinansielle, samfundsøkonomiske eller administrative konsekvenser for Danmark. Budgetoverskridelsen af Galileo-

programmet må forventes at have statsfinansielle konsekvenser for Danmark i kraft af udgifter på EU-budgettet. Omfanget heraf afhænger af afledte forslag fra Kommissionen vedrørende den fremtidige finansiering af Galileo-programmet.

5. Nærhedsprincippet

Nærhedsprincippet er ikke relevant, da der er tale om en rapport.

6. Regeringens foreløbige generelle holdning.

Regeringen finder det væsentligt, at der skabes klarhed over årsagerne til den betydelige budgetoverskridelse, der er konstateret, og at de fremtidige rammer for gennemførelsen og driften af de europæiske programmer for satellitnavigation sikrer, at der vil være fuldt fokus på de styringsmæssige aspekter, såvel finansielt som projektmæssigt. Regeringen støtter, at Kommissionen identificerer muligheder for at reducere finansieringsbehovet.

7. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Rapporten er blevet præsenteret i Rådets arbejdsgruppe og har været behandlet en enkelt gang, og de foreløbige tilkendegivelser fra en række medlemslande viser, at der er en markant kritik af den betydelige budgetoverskridelse og den manglende dokumentation af, hvorledes denne er opstået. Tilsvarende er der fokus på mulighederne for at tilpasse programmet, således at der kan opnås besparelser uden at det har betydning for den forventede præcision i systemets tjenester.

En række medlemsstater har også påpeget vigtigheden af en programforvaltning, som sikrer tilstrækkelig styring af såvel de finansielle aspekter som de projektmæssige.

8. Europa-Parlamentets udtalelser

Parlamentets holdning foreligger endnu ikke.

9. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Galileo-projektet har gennem årene være forelagt for Folketingets Europaudvalg mange gange, senest d. 2. december 2010 i forbindelse med forelæggelse af Europa-Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets beslutning om betingelserne for adgang til den statsregulerede tjeneste, der tilbydes af det globale satellitnavigationssystem, der er etableret under Galileo-programmet.